

Streszczenie

Problematyka leczenia pacjentów w śpiączce, oraz utrwalonymi zaburzeniami świadomości jest tematem trudnym i stale zaniedbywanym. Stale postępujący rozwój medycyny ratunkowej i intensywnej terapii znacząco zwiększył liczbę osób przeżywających tak zwany „ostry incydent mózgowy”. Paradoksalnie, wraz ze wzrostem skuteczności terapii ratujących życie wzrasta liczba osób z przewlekłymi zaburzeniami świadomości. Niestety wzrost zapadalności nie idzie w parze z większym zainteresowaniem tematyką śpiączki.

Śledząc losy pacjentów z utrwalonymi zaburzeniami świadomości dostrzega się wyraźny brak kompleksowego leczenia oraz opieki nad tymi pacjentami.

Dla skutecznego leczenia pacjentów z zaburzeniami świadomości kluczowym jest odróżnienie potencjalnie odwracalnych i nieodwracalnych zaburzeń świadomości. Fakt ten jest szczególnie istotny ze względu na ograniczoną liczbę miejsc w ośrodkach specjalizujących się w kompleksowym leczeniu tych chorych, oraz częstego zaprzestawiania leczenia pacjentów z odwracalnymi zaburzeniami świadomości.

W chwili obecnej jedynym narzędziem dedykowanym do różnicowania stanu wegetatywnego od stanu minimalnej świadomości jest skala CRS-R. Niestety skalę to cechuje niska czułość diagnostyczna. Szacuje się że aż 40% chorych z rozpoznanym stanem wegetatywnym z rzeczywistości zachowuje świadomość.

Z tego powodu dokonano próby opracowania obiektywnej i skutecznej metody diagnostyki pacjentów umożliwiającej weryfikację rozpoznania.

W badaniu dokonano walidacji skuteczności metod: czynnościowego rezonansu magnetycznego, elektroencefalografii oraz badania izotopowej perfuzji mózgowej w różnicowaniu stanu wegetatywnego od stanu minimalnej świadomości.

Badanie przeprowadzono na grupie 61 chorych z utrwalonymi zaburzeniami świadomości.

U wszystkich chorych przeprowadzono różnicowanie stanu świadomości przy użyciu skali CRS-R oraz przeprowadzono badania FMRI, EEG, SPECT/CT według jednolitego protokołu diagnostycznego.

W wyniku przeprowadzonej analizy wykazano, że badanie czynnościowego rezonansu magnetycznego jest skutecznym narzędziem do wykrywania cech świadomości.

Analiza zapisu EEG wykazała, że występowania rytmu podstawowego alfa u pacjentów z zaburzeniami świadomości współwystępuje ze stanem minimalnej świadomości i może świadczyć o korzystnym rokowaniu. Analiza sektorowa izotopowej perfuzji mózgowej pozwoliła na postawienie tezy że kluczową rolę w utrzymaniu świadomości odgrywa

przysiódkowa część lewego płata ciemieniowego. Na bazie tych wyników opracowano propozycję protokołu diagnostycznego dla chorych z zaburzeniami świadomości.